Diakonhjemmet
STIFTELSE

Hvor står vi i dag? Tilbakeblikk og status

Fra særtjenester til likeverdige helse- og omsorgstjenester

Manuela Ramin-Osmundsen

Hvor langt tilbake skal vi gå?

For meg

1995

... eller ...

2010

Hva har myndighetene sagt siden da?

2026

Hva er fortsatt ikke løst?

Diakonhjemmet
STIFTELSE

SOHEMI 2010

Eksempel: Innspill til Nasjonal helse- og omsorgsplan

01 Gi **minoritetshelse** en eksplisitt plass i Nasjonal helse- og omsorgsplan

02 Styrke innsatsen innen **psykisk helse**

03 Tilpasse **fastlegeordningen** til innvandreres behov

04 Forbedre den kommunale **primærhelsetjenesten**

05 Planlegge for **eldre innvandreres behov**

06 Utvikle **kunnskapen** om minoritetshelse mer systematisk

07 Styrke **tolketjenestene** helhetlig

08 Sikre **utdanning i minoritetshelse** for alt helsepersonell

09 Øke satsingen på **helsefremmende arbeid** og empowerment i minoritetsmiljøer

10 **Involvere minoritetene** sterkere

11 Styrke **kommunikasjonen** med minoriteter

12 Bekjempe **oversette sykdommer** blant innvandrere

SOHEMI 2011

Eksempel: Høringsuttalelse om endring av prioriteringsforskriften

Helsehjelp til personer som oppholder seg ulovlig i landet

SOHEMIs grunnsyn

«Forslaget til prioriteringsforskriften er **utilstrekkelig** til å møte Norges menneskerettslige forpliktelser på en god måte»

SOHEMIs anbefalinger

14. februar 2011

01 Personer uten lovlig opphold i landet får øyeblikkelig helsehjelp. De bør også få **nødvendig helsehjelp** fra både primær- og spesialisthelsetjenesten.

02 Forskriften bør understreke at **taushetspliktreglene** må følges, også overfor utlendingsmyndighetene. Dette for å skape tillit til helsetjenesten.

03 **Bostedskriteriet** defineres slik at det gjelder den aktuelle kommunen papirløse migranter bor i.

04 **Alle barn** som oppholder seg i landet skal ha like rettigheter til helsehjelp uavhengig av deres oppholdsstatus. Barn som er pårørende til alvorlige syke papirløse migranter må også ivaretas på lik linje med barn med andre foreldre.

05 Dersom hensikten med forskriften er å forhindre "alvorlig fare for liv eller helse" må grensespørsmål avklares og bygge på en behandling som er **faglig fundert**

06 Myndighetene må utarbeide en egen **prioriteringsveileder** for både primær- og spesialisthelsetjenesten. Myndighetene må etablere et system som dokumenterer hvordan forskriften tas i bruk, hvilke papirløse migranter får behandling og hvilke er avvist.

07 Myndighetene bør etablere en særskilt **refusjonsordning** eller en nasjonal pengepott øremerket til å dekke helseutgifter for papirløse migranter.

Tros- og livssynsbetjening i offentlige institusjoner

Visjonen fra NOU 2013:1 Det livssynsåpne samfunn

Bygger på alles rett til å utøve sin tro og livssyn og at offentlige institusjoner skal kunne tilby likeverdige tjenester til alle i den mangfoldige befolkningen

I hverdagen

trøst, bønn,
eksistensielle samtaler,
eller religiøse ritualer.

I praksis

Hvert enkelt helseforetak/sykehus har sine prioriteringer og modeller.

Sykehjemmene administreres av kommunene - praksis er svært forskjellig alt etter hvordan kommunene prioriterer.

Nasjonal strategi om innvandreres helse 2013–2017

Likeverdige helse- og omsorgstjenester – god helse for alle

LIKEVERD	TILPASNING	KOMPETANSE	KUNNSKAP
Like muligheter for god helse	Ulike behov, språk og livssituasjon	Kunnskap om helse og mangfold	Bedre forskning og datagrunnlag

Tjenestene må være tilgjengelige, forståelige og tilpasset.

Videre: NOU 2014:8 Tolking i offentlig sektor

Rasisme og diskriminering i helsevesenet

Diakonhjemmet
STIFTELSE

I 30 år har mange enkeltmennesker stått på og ikke gitt opp, til tross for motstand, manglende vilje og lav prioritering.

Den røde tråden

1

Rettigheter

En grunnleggende pasient- og brukerrettighet.

2

Erkjennelse av mangfold

Tilpasning til et flerkulturelt samfunn.

3

Fra formell til reell medvirkning

Språk, helsekompetanse og informasjon avgjør om retten kan brukes.

4

Fra enkeltpasient til system

Deltakelse i råd, tjenesteutvikling og kvalitetsarbeid.

Hovedpoeng **Alle skal kunne forstå, delta og påvirke tjenestene.**

Hvor står vi nå?

Norge har over tid fått et tydelig rettslig og politisk fundament for likeverdige tjenester og brukermedvirkning.

2026

Klarer vi å flytte blikket
fra den enkeltes bakgrunn
til hvordan tjenestene organiseres
for å møte en mangfoldig befolkning?